

Special Item Lijfrentes

In 2015 zijn er weer diverse ontwikkelingen geweest op de lijfrentemarkt. Zo mag vanaf 1 januari dit jaar bij de werkgever geen pensioen meer worden opgebouwd over het salaris boven de € 100.000,- en is de jaarruimte verder beperkt, waardoor er in 2015 minder lijfrentepremie fiscaal aftrekbaar is. Daarnaast zijn Reaal Bancaire Diensten en Erasmus Leven van de markt verdwenen. Tevens werd op Prinsjesdag bekend dat de minimumwaarderingsregel bij afkoop per direct wordt afgeschaft. Enkele van deze ontwikkelingen komen in dit Special Item over lijfrente opbouw- en lijfrente uitkeringsproducten nader aan bod. Verder kijken we ook naar de markt cijfers en prijsontwikkelingen. Maar we beginnen uiteraard met de MoneyView ProductRating.

ProductRating *Koopsommen*

Ten behoeve van de ProductRating Prijs zijn 19 koopsomproducten onderzocht, waarvan 15 bankspaarproducten en 4 verzekeringsproducten. Hierbij zijn 17 klantprofielen doorgerekend en geanalyseerd. De uitgangspunten van de profielen variëren in leeftijd, duur en hoogte van de storting. De prijsanalyse is gebaseerd op drie peildata,

te weten 1 oktober 2015, 15 oktober 2015 en 1 november 2015. Ten behoeve van de ProductRating Voorwaarden zijn 25 koopsomproducten onderzocht, waarvan 18 bankspaarproducten en 7 verzekeringsproducten. De producten zijn beoordeeld op basis van 27 kenmerken. De gouden handdrukproducten zijn niet meegenomen in het onderzoek.

5-STERRENPRODUCTEN **PRIJS**

- **Centraal Beheer Achmea** Extra Pensioen Sparen
- **Delta Lloyd** Lijfrente Groeirekening / Spaarrekening
- **Nationale-Nederlanden** Aanvullend PensioenSparen

5-STERRENPRODUCTEN **VOORWAARDEN**

- **a.s.r** Lijfrente Spaarrekening
- **Allianz** Lijfrentespaarrekening
- **Delta Lloyd /OHRA** Lijfrente Groeirekening/Pensioenrekening

Het MPR-systeem voor de ProductRating 'Voorwaarden' omvat een puntensysteem, waarbij individuele productcriteria een score tussen 1 en 5 punten krijgen toegekend. De score 3 staat hierbij voor marktconform, de scores 4 en 5 voor meer dan marktconform en de scores 1 en 2 voor minder dan marktconform. Op deze 'basisscores' wordt vervolgens een weging toegepast die tot uitdrukking komt in een 'bonus' of 'malus'-factor. Bij de vertaling van de MPR-scores naar de MoneyView ProductRating worden de aan elkaar gerelateerde productcriteria bij elkaar gevoegd tot samenhangende clusters. De individuele MPR-scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er per cluster eveneens een weging is toegekend. De aldus ontstane gewogen scores per cluster worden bij elkaar opgeteld waarna er een puntentotaal per product ontstaat. Voor een overzicht van de wegingsfactoren zie www.specialitem.nl

In de ProductRating Prijs zijn alleen bankspaarproducten meegenomen waarbij het mogelijk is te sparen tegen een vaste rente. Nagenoeg alle bankspaar aanbieders kennen een samengestelde interestvergoeding, waarbij zowel over de hoofdsom als over de rentebijblijvingen dezelfde rente wordt vergoed. ING en Rabobank kennen daarentegen een afwijkende methode. Bij deze aanbieders worden de jaarlijkse rentebijblijvingen steeds opgerent tegen de nieuwe vaste rente, die geldt op het moment van de rentebijblijving. Hierbij staat dus op voorhand niet vast hoe hoog de rentetarieven zullen zijn over de rentebijblijvingen. Het eindkapitaal kan dus hoger of lager uitkomen dan verwacht. Op basis van de huidige rentestanden scoren zowel ING als Rabobank geen vijfsterrenrating op Prijs.

De bankspaarproducten van Centraal Beheer Achmea, Delta Lloyd en Nationale-Nederlanden hebben dit jaar de hoogste rating behaald op prijs. Hiermee heeft Delta

Lloyd de vijfsterrennotering overgenomen van a.s.r., die in 2014 nog goed was voor vijf sterren. Nog steeds presteren alle bancaire producten op prijs beter dan de verzekeringsvarianten. Het aanbod van verzekeringsproducten is met 5 aanbieders echter wel gering. Met betrekking tot de voorwaarden is het beeld niet anders. Ook hier zijn de bankspaarproducten heer en meester over de lijfrente-opbouwproducten. Nieuwkomer in de top-3 is a.s.r. met de hoogste score voor de Lijfrente Spaarrekening. Met uitzondering van geruisloze voortzetting scoort dit product op alle meegenomen kenmerken marktconform of hoger. Daarnaast presteren Delta Lloyd en Allianz al jaren zeer goed op hun voorwaarden en verdienen ze dit jaar voor de derde keer op rij een vijfsterrennotering. De producten van deze maatschappijen onderscheiden zich met name op de mogelijkheid tot switchen naar beleggen, het aanpassen van de looptijd, de geldigheidsduur van de offerte en de betalingsmogelijkheden.

Wilt u op elk moment weten wat de prijspositie van uw Direct Ingaande Lijfrente is? MoneyView introduceert in januari 2016 de **DIL Analyzer!** Meer weten? Neem **contact** op met MoneyView!

Wilt u de **ProductRating 'Voorwaarden'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem **contact** op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een **gratis demoversie**.

Heeft uw product een **5-sterren Product-Rating**? Gefeliciteerd! Wilt u met het ProductRating-logo naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem **contact** op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl

ProductRating **Direct Ingaande Lijfrentes**

Ten behoeve van de ProductRating Prijs zijn bij de DILLEN 22 producten onderzocht, waarvan 11 verzekeringsproducten en 11 bankspaarproducten. Hierbij zijn 15 klantprofielen doorgerekend. De prijsanalyse is gebaseerd op drie peildata,

te weten 1 oktober 2015, 15 oktober 2015 en 1 november 2015. Ten behoeve van de ProductRating Voorwaarden zijn dezelfde 22 producten onderzocht. De producten zijn op 29 kenmerken onderzocht.

5-STERRENPRODUCTEN **PRIJS**

- **Centraal Beheer Achmea** Extra Pensioen Inkomen
- **Delta Lloyd** Lijfrente Oogstrekening
- **Nationale-Nederlanden** Aanvullend PensioenUitkering

5-STERRENPRODUCTEN **VOORWAARDEN**

- **Aegon** Garantie Inkomen
- **Delta Lloyd** Direct Ingaande Rente
- **Interpolis** Direct Ingaande Lijfrenteverzekerings

De top-3 van de best geprijsde producten op de markt is voor de uitkeringsfase niet anders dan voor de opbouwfase. Centraal Beheer Achmea, Delta Lloyd en Nationale-Nederlanden zijn met hun bankspaarrekening goed voor een vijfsterren-rating. Op basis van de doorberekende normeringen zijn de uitkeringen voor deze rekeningen gemiddeld het hoogst. Opvallend is wederom het ontbreken van a.s.r. bank, die vorig jaar nog wel een topnotering op prijs behaalde. Bij de prijsvergelijking zijn direct ingaande lijfrenteverzekerings op zowel één als twee levens vergeleken met bancaire direct ingaande lijfrentes. Bij een verzekering op één leven vervalt de waarde bij overlijden van de verzekerde aan de verzekeraar. Bij de berekeningen op twee levens is bij de verzekeringen uitgegaan van 70% overgang op de medeverzekerde. Overlijdt de rekeninghouder van een bankspaarrekening, dan gaan de uitkeringen van deze rekening over naar de erfgenamen. Ook bij de DILLEN

bieden de bankspaaraanbieders in nagenoeg alle gevallen hogere uitkeringen dan de verzekeraars. Hierover meer in het hoofdstuk "Prijsverschillen Uitgelicht".

In tegenstelling tot het opbouwproduct winnen de verzekeringen het in de uitkeringsfase op basis van voorwaarden wel van de bankspaarproducten. De keuze van de kenmerken die zijn meegenomen in dit onderzoek is, net als bij de koopsommen, gebaseerd op de inbreng van financieel adviseurs, bankspaaraanbieders, verzekeraars en de specialisten van MoneyView. Dit jaar hebben we diverse nieuwe vragen meegenomen die betrekking hebben op het afsluiten van het product en de online mogelijkheden die de aanbieder biedt. De vijfsterrenproducten onderscheiden zich met name op de aanwezigheid van een speciaal tarief als het kapitaal is opgebouwd bij dezelfde aanbieder, flexibele voorwaarden omtrent de offertetermijn, uitkeringsmogelijkheden en leeftijdsgrenzen.

Productaanbod

Er zijn het afgelopen jaar weer de nodige ontwikkelingen geweest op de levensmarkt. Erasmus Leven, sinds 2007 eigendom van Delta Lloyd, zal per 1 december 2015 geen nieuwe levensverzekeringsproducten meer verkopen. Daarmee verdwijnt de naam Erasmus Leven en zijn er nog maar zeven aanbieders van een koopsommenverzekering actief. Er zijn ook enkele ontwikkelingen geweest in het aanbod van bankspaarproducten. Vanaf 1 april 2015 heeft BLG Wonen namelijk alle activiteiten overgenomen van Reaal Bancaire Diensten. Gevolg is dat de opbouwproducten LijfrenteOpbouwRekening, LijfrenteOpbouwSparRekening en Uitgestelde Lijfrenterekening van de markt zijn verdwenen. Ook het afbouwproduct van Reaal Bancaire Diensten (LijfrenteUitkeringsRekening) is niet meer nieuw te sluiten. Met BrightPensioen is er wel een nieuwe aanbieder toegetreden tot de markt. Deze aanbieder heeft in 2015 een opbouwproduct op basis van beleggingen geïntroduceerd. Het aantal aanbieders van traditionele DILLEN en bankspaarproducten is door bovenstaande ontwikkelingen dan ook gedaald ten opzichte van een jaar geleden. Naast Erasmus en Reaal Bancaire Diensten zijn ook SNS en OHRA gestopt met het aanbieden van een lijfrenteverzekerings.

Marktcijfers

Volgens cijfers van het Centrum voor de Verzekeringsstatistiek (CVS) is er in 2014 in totaal € 522,3 miljoen ingelegd in opbouwende lijfrenteverzekerings. Van dit bedrag is € 403,7 miljoen ingelegd in traditionele koopsomverzekerings, wat een daling is van € 37,3 miljoen ten opzichte van 2013 (€ 441,0 miljoen). Daarnaast bedragen de productiecijfers van verzekeringen tegen periodieke premiebetalingen (inclusief de hoog/laag variant) en verzekeringen in beleggingseenheden in 2014 € 118,6 miljoen. Van dit bedrag is € 110,4 miljoen toe te schrijven aan verzekeringen in beleggingseenheden.

In 2014 is er volgens het CVS voor € 910 miljoen in direct ingaande lijfrenteverzekerings gestort. De markt van direct ingaande lijfrenteverzekerings is hiermee gekrompen ten opzichte van 2013 (€ 1,16 miljard). De direct ingaande lijfrenteverzekerings in beleggingseenheden is met een totale productie van € 5,4 miljoen in 2014 nog nauwelijks relevant. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert door bezuinigingen geen cijfers meer van de ingelegde bedragen op bankspaarrekeningen. Hier zijn dan ook geen productiecijfers van bekend.

Prijsverschillen **Uitgelicht**

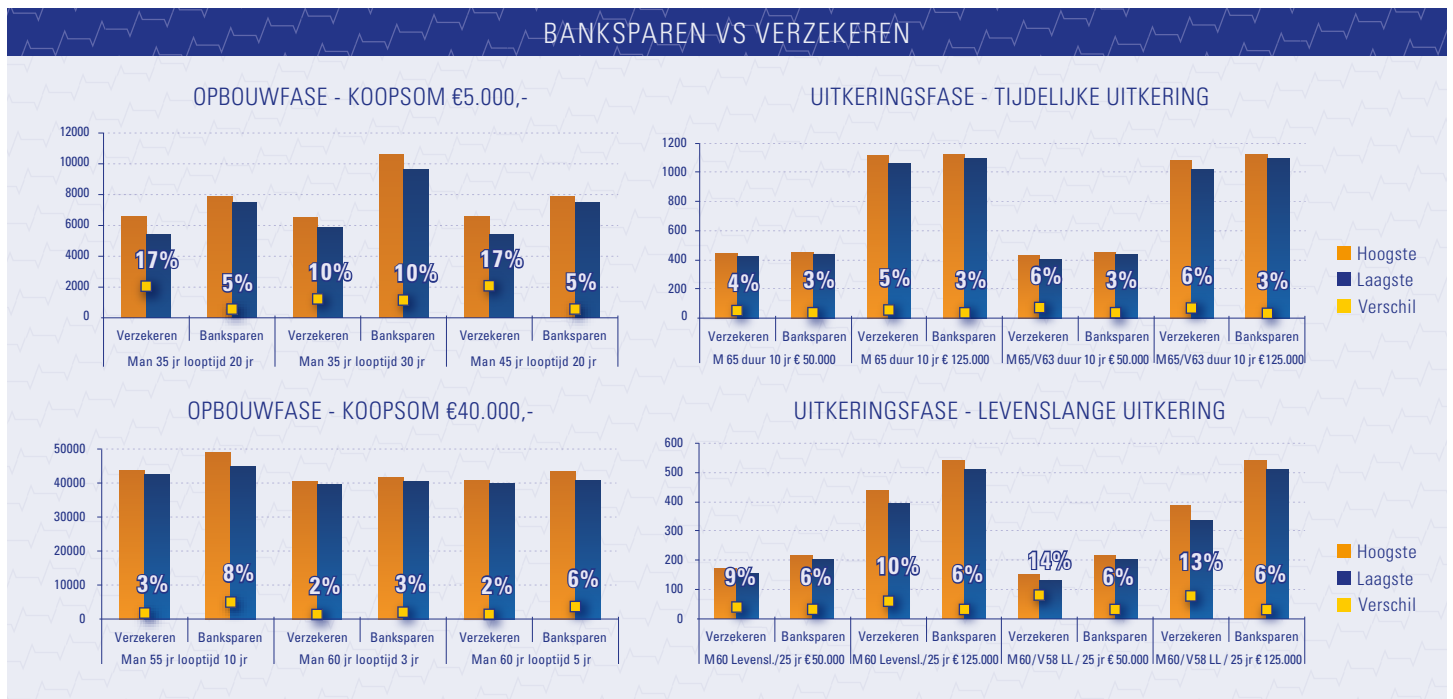
Uit de ProductRating Prijs blijkt dat lijfrentespaarrekeningen op basis van deposito's hogere eindkapitalen bieden dan traditionele koopsomverzekeringen. Ook zijn de uitkeringen van direct ingaande lijfrenterekeningen vaak hoger dan die van direct ingaande lijfrente-verzekeringen. Om de omvang van deze verschillen inzichtelijk te maken, zijn de eindkapitalen en uitkeringen van bancaire lijfrenteproducten afgezet tegen de eindkapitalen en uitkeringen van lijfrente-verzekeringen. Daarnaast is per productsoort gekeken naar de spread tussen het product met het laagste en het hoogste eindkapitaal (peildatum 15 oktober 2015). In de grafieken zijn de resultaten gepresenteerd van de verschillen tussen bankspaarproducten enerzijds en de koopsomverzekeringen 'bij leven met restitutie' (en niet de gemengde variant of de 'bij leven'-dekking) anderzijds.

Uit de grafieken blijkt dat met name bij de lage koopsomstortingen de verschillen tussen het laagste en het hoogste eindkapitaal bij zowel bankspaarproducten als verzekeringsproducten groot zijn. Naarmate de looptijd langer is, worden de verschillen steeds groter. De bankspaarproducten bieden altijd de hoogste eindkapitalen. Bij alle opgenomen looptijden kennen de bankspaarproducten met het laagste eindkapitaal nog altijd een hoger kapitaal dan het verzekeringsproduct met het hoogste eindkapitaal, ondanks het feit dat de verzekeringsproducten bij tussentijds overlijden minder uitkeren. Dit verschil wordt nog gecamoufleerd door de relatief lage rente van het bankspaarproduct van ING. Deze aanbieder biedt voor de korte looptijden een zeer lage rente, in tegenstelling tot de lange(re) looptijden die wel marktconform zijn. Als naar de spread in het algemeen wordt gekeken, dan ontvangt

de klant in het meest extreme geval momenteel 45% minder bij het verzekeringsproduct met de laagste eindwaarde dan bij de lijfrentespaarrekening met de hoogste eindwaarde.

De verschillen tussen de hoogste en laagste uitkering zijn in de uitkeringsfase kleiner dan in de opbouwfase. Bij de vergelijking tussen direct ingaande lijfrente-verzekeringen enerzijds en bancaire lijfrenterekeningen anderzijds zijn de verschillen het grootst bij de verzekeringsproducten 'op twee levens'. Het is niet mogelijk om een bankspaarproduct te sluiten op twee levens, maar om de verschillen toch inzichtelijk te maken, hebben we gekozen om verzekeringen op twee levens met 70% overgang op de medeverzekerde af te zetten tegen bankspaarproducten met een looptijd van 25 jaar. Uit deze vergelijking blijkt dat de uitkeringen bij de bankspaarproducten altijd hoger zijn dan bij de verzekeringsvarianten op twee levens.

Over het algemeen geldt dat het bankspaarproduct met de laagste uitkering nog altijd een hogere uitkering kent dan het verzekeringsproduct met de hoogste uitkering. Als naar de spread in het algemeen wordt gekeken, dus ongeacht verzekering of bankspaarrekening, dan is in het ergste geval de laagste uitkering 39% lager dan de hoogste uitkering. Niet alle verzekeraars keren echter minder uit dan de bankspaar-aanbieders. In het geval van een 65-jarige die zijn opgebouwde lijfrentekapitaal in 10 jaar laat uitkeren, krijgt hij of zij bij verzekeraars Interpolis, Aegon en Centraal Beheer Achmea een hogere uitkering dan bij de bankspaar-aanbieder met de laagste uitkering. In het algemeen kan echter worden geconcludeerd dat nog steeds geen enkele verzekeraar op prijs kan concurreren met de bancaire aanbieders.

Trends & Ontwikkelingen **Toegelicht**

Advies- en distributiekosten

Sinds het provisieverbod in 2013 moeten de advieskosten rechtstreeks worden betaald aan de adviseur of aanbieder waarbij het advies is verkregen. Deze kosten variëren sterk per adviseur, maar ook per aanbieder. Op de volgende pagina staat een beknopt overzicht van de advies- en distributiekosten die de aanbieders van uitkerende lijfrente-verzekering- en rekeningen momenteel hanteren voor standaard expiratieadvies. Het is ook mogelijk om zonder advies een product te sluiten voor de oude dag (execution only).

Bij execution only hoeft de klant geen advieskosten te betalen. De klant is echter wel zelf verantwoordelijk voor de keuze die hij of zij maakt. Omdat een verkeerde keuze grote gevolgen kan hebben, is de aanbieder verplicht de klant een kennis- en ervaringstoets voor te leggen, zodat deze aan kan tonen voldoende capabel te zijn om het financiële product te sluiten. In het afgelopen jaar is het bij steeds meer aanbieders mogelijk geworden het product execution only te sluiten. In de opbouwfase kennen momenteel 17 aanbieders de mogelijkheid één of meerdere producten execution only te sluiten. In de uitkeringsfase ondersteunen momenteel 11 aanbieders de mogelijkheid van execution only.

ADVIES EN AFSLUITKOSTEN DIRECT INGAANDE LIJFRENTEVERZEKERINGEN EN -REKENINGEN

AANBIEDER	PRODUCT	AFSLUITKOSTEN	ADVIESKOSTEN EXPIREINDE LIJFRENTRE
ABN AMRO Bank	Leefrente	€ 25,- of € 50,-	€ 149,-
ABN AMRO Verzekeringen	Lijfrente Garantie Polis	€ 175,-	€ 149,-
Aegon	Garantie Inkomen	€ 210,-	€ 65,-
Aegon Bank	Lijfrente Uitkeren	€ 150,-	€ 65,-
Allianz	Direct Ingaande Lijfrente	€ 150,-	alleen execution only
a.s.r.	Direct ingaande lijfrente	€ 175,-	alleen execution only
a.s.r. bank	Extra Pensioen Uitkering	€ 145,-	alleen execution only
Centraal Beheer Achmea Bank	Extra Pensioen Inkomen	€ 29,- of € 89,-	€ 290,-
Centraal Beheer Achmea	Garantie Inkomen	€ 29,- of € 89,-	€ 290,-
Interpolis	Direct Ingaande Lijfrenteverzekering	€ 65,- + € 48,- p.j.	€ 250,-
Nationale-Nederlanden	Direct Ingaande Lijfrente	€ 89,-	€ 695,-
Nationale-Nederlanden Bank	Aanvullende PensioenUitkering	€ 35,- of € 199,-	€ 695,-
OHRA	Direct Ingaande Lijfrenterekening	€ 45,-	alleen execution only
Rabobank	ToekomstUitkering	€ 65,-	€ 250,-
SNS	Lijfrenteniëren - met advies	zit bij advieskosten	€ 125,- per uur
	Lijfrenteniëren - execution only	€ 250,-	alleen execution only

Prijsontwikkeling

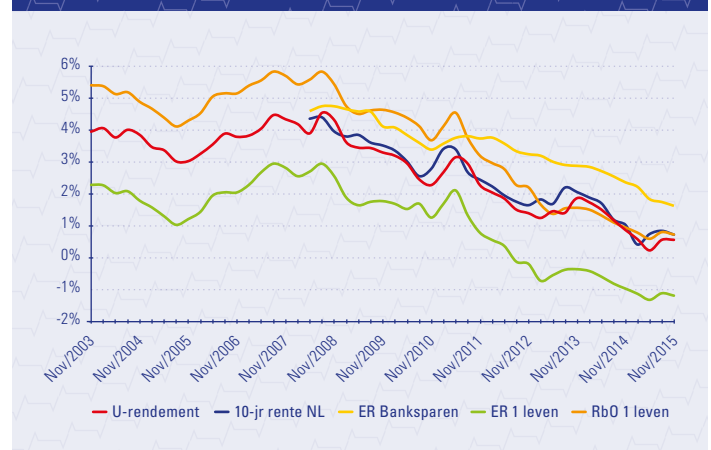
MoneyView berekent op basis van de hoogte van de uitkeringen van direct ingaande lijfrenteverzekeringen het effectief rendement (ER), waarbij rekening is gehouden met de sterftekans gedurende de looptijd van de verzekering, en het rendement bij overleven (RbO), waarbij wordt berekend hoe hoog het behaalde rendement is als de verzekerde nog in leven is op de einddatum. De dalende trend van beide rendementen is duidelijk zichtbaar in de grafiek. Eind 2013 krabbelde de rente nog even wat op, om vervolgens weer te dalen naar het dieptepunt in mei 2015. Daarna was weer een kleine, zij het zeer tijdelijke, stijging zichtbaar. Het ER van de bankspaarproducten kende daarentegen helemaal geen opleving en bleef gewoon verder dalen.

Zowel het ER als het RbO van direct ingaande lijfrenteverzekeringen volgt heel duidelijk het verloop van het U-rendement (momenteel 0,55%). Uit de grafiek is tevens op te maken dat de hoogte van het ER al vanaf augustus 2012 onder de 0% ligt. Het dieptepunt lag in mei 2015, in die periode was het ER -1,31%. Het RbO is in november 2015 met 0,22 procentpunt gedaald ten opzichte van november 2014, naar een niveau van 0,73%. Gemiddeld was het ER van de bancaire producten op 1 november 2014 2,37%. Nu bedraagt deze 1,63%, een daling van 0,74 procentpunt.

Afkoop lijfrente

Afkoop van een lijfrenterekening- of verzekering wordt gezien als een verboden handeling. Er zijn dan ook relatief grote financiële consequenties verbonden aan afkoop. De afkoopwaarde wordt namelijk belast in box 1 als negatieve uitgaven voor inkomensvoorziening. Deze afkoopwaarde is gebaseerd op de waarde in het economische verkeer op het moment van afkoop. Het kan echter voorkomen dat de afkoopwaarde lager is dan de som van de betaalde premies. Als dit het geval is, gaat de minimum waardering in werking en wordt het bedrag aan betaalde premies genomen als afkoopwaarde in plaats van de daadwerkelijke afkoopwaarde. Deze situatie doet zich met name voor bij lijfrenteverzekeringen, waarbij de opgebouwde waarde door beleggingsverliezen lager is dan de som van de betaalde premie. Staatssecretaris Wiebes achtte dit fiscale gevolg in de huidige economische omstandigheden ongewenst en heeft daarom de minimumwaardering per 12 september 2015 laten vervallen. De belasting wordt vanaf dat moment alleen berekend over de daadwerkelijke afkoopwaarde, ongeacht het gegeven dat de som van de betaalde premies hoger is dan deze waarde.

DIL - HISTORIE BANKSPAREN VS VERZEKEREN 13 JAAR

Weet waar u staat met uw Lijfrente

Met de MoneyView ProductManager bepaalt u moeiteloos uw marktpositie

KLIC HIER VOOR EEN GRATIS TESTACCOUNT

MoneyView

Special Item *Agenda*

DECEMBER: **ZORGVERZEKERINGEN**

>> Klik hier voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Zorgverzekeringen 2016

JANUARI: **OVERLIJDENSRISSICOVERZEKERINGEN**

>> Klik hier voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Overlijdensrisicoverzekeringen 2016

Wilt u op elk moment weten wat de prijspositie van uw Direct Ingaande Lijfrente is? MoneyView introduceert in januari 2016 de **DIL Analyzer!** Meer weten? Neem **contact** op met MoneyView!

Wilt u de **ProductRating 'Voorwaarden'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem **contact** op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een **gratis demoversie**.

Heeft uw product een **5-sterren Product-Rating?** Gefeliciteerd! Wilt u met het ProductRating-logo naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem **contact** op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl